

Katolícka univerzita Pedagogická fakulta v Ružomberku

Posudok na habilitačnú prácu

Uchádzačka o habilitáciu: **Mgr. Jurina Rusnáková, PhD.**

Názov habilitačnej práce: **Sociálna opora a teórie sociálnych sietí v kontexte práce s obyvateľmi marginalizovaných rómskych komunit.**

Súborné dielo

Vedný odbor: 3.1.14 sociálna práca

Rok: 2017

Oponentka: prof. PhDr. Anna Žilová, PhD.

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce:

Marginalizovať jednotlivca v rámci širšieho sociálneho prostredia, v konečnom dôsledku tohto procesu, znamená sťažiť alebo v horšom prípade zamedziť mu prístup k najvýznamnejším sociálnym zdrojom a to k moci, prestíži a k finančným zdrojom. Následne dochádza ku škodám na osobe a osobnosti jednotlivca (prípadne jeho blízkeho okolia) z dôvodu jeho limitovanej alebo odmietanej neúčasti na sociálnom, politickom aj ekonomickom živote spoločnosti.

Rovnaký priebeh má marginalizácia aj vo vzťahu k niektorým komunitám, kde sú uvedené následky viac komplexné, vzájomne previazané a tým aj náročnejšie riešiteľné.

V prípade snahy o riešenie problému je nevyhnutné poznať východiskovú realitu. O to sa snaží vo svojej práci (výskume) uchádzačka o habilitáciu v tíme iných výskumníkov, čo považujem za významné a aktuálne.

Naplnenie stanovených cieľov habilitačnej práce:

Po preštudovaní habilitačnej práce konštatujem, že habilitačná práca (súborné dielo) má vo všetkých troch častiach jasne stanovený cieľ, ktorý príslušnou časťou habilitačnej práce bol aj naplnený. Cieľ práce, ktorý vyplýva z kontextu práce je vhodný a primerane ambiciózny.

Hneď v úvode som povinná sama sebe, ale aj habilitantke uviesť, že pri posudzovaní predloženej habilitačnej práce ma do rozpakov uvádza spoluautorstvo prác, ktoré tvoria súborné dielo habilitačnej práce, pretože nedokážem jednoznačne identifikovať, čo je podielom práce habilitantky. Ak však táto skutočnosť je akceptovaná na strane UKF Nitra bez obmedzení, svoju poznámku sťahujem z pozornosti všetkých zainteresovaných.

Zhodnotenie habilitačnej práce z hľadiska obsahu:

Habilitačnú prácu dr. Juriny Rusnákovej tvoria dve monografické publikácie a jedna časopisecká štúdia:

AAB Jurina Rusnáková, Miroslava Čerešníková: Sociálna opora a sociálne siete Rómov: analýza druhov sociálnej opory v sociálnych sieťach. Nitra, 2015.

ABA Jurina Rusnáková et. All: Social Support in Context of Perceived Crisis Situations in Roma in Slovakia. 2017 In: Rusnáková, J.. (ed.) Discussioi about Inclusion of Marginalized Groups in Context of Social Servis. Proceedings of Scientific Studies and Scientific Works. Wien, 2017.

ADN Jurina Rusnáková, Alena Rochovská: Social exclusion segregation and livelihood strategies of the Roma communities in terms of asset theory = Sociálne vylúčenie segregácia a životné stratégie obyvateľov rómskych kumunít z pohľadu teórie zdrojov. 2016. In: Geografický časopis. Vol. 68, no. 3 (2016), p. 245 – 260.

Všetky tri časti habilitačnej práce obsahom sú logicky nadväzujúce a monotematicky orientované do oblasti sociálnych vzťahov v komunitách s rómskym obyvateľstvom, v rámci vzájomných vzťahov s koncentráciou na sociálne vylúčenie, inklúziu v kontexte sociálnych služieb a hlavne na zdroje sociálnej opory so zameraním na ich štruktúru, rozsah, kvalitu a ďalšie, u Rómov z rôznych typov osídlení. Teoretická analýza problematiky prináša inovatívne skutočnosti, čo sa v rámci tohto typu práce aj očakáva.

Obsahovo je habilitačná vyvážená, obsahuje teoretické závery a zovšeobecnenia vychádzajúce z vlastných výskumných zistení a ich diskusie s výsledkami výskumov iných výskumníkov v danej oblasti. Oceňujem, že dr. Rusnáková J. diskutuje s výskumnými výstupmi zo zahraničia v predmetnej téme. Pýtam sa však: „Aké limity tejto diskusie vidíte?“

Zhodnotenie metodológie a metodiky habilitačnej práce:

Metodologicky sú všetky tri časti habilitačnej práce pripravené a realizované bez vážnejších pripomienok. Naopak v každej časti je objasnená metodológia, ciele výskumu a následne prezentácia výskumných zistení. Primeraná je aj aplikačná dimenzia výskumných zistení, obsahovo v nich však absentuje výraznejšie zameranie na sociálnu prácu v rovine praxe aj v rovine vedného odboru. Očakávam, že habilitantka túto skutočnosť bude viac prezentovať pri obhajobe habilitačnej práce.

Práca s literatúrou je evidentne systematická a vychádza z relevantných prameňov.

Metodika výskumu v častiach habilitačnej práce uvádzajúcich výsledky empirickej práce spolu s teoretickou analýzou skúmanej problematiky tvorí dobrý kognitívny rámec výskumu

Týmto je dostatočne teoreticky zdôvodnená aj potreba empirického zisťovania výskumného problému.

Oceňujem tiež viacodborový presah habilitačnej práce.

Prínos habilitačnej práce pre vedný odbor sociálna práca a iné odbory:

V teoretickej analýze skúmanej problematiky v prvej časti habilitačnej práce za kľúčovú časť práce považujem analýzu teórií sociálnych sietí a prepojenie kontextu sociálneho vylúčenia a chudoby na sociálne siete a to aplikovane na základe výsledkov doterajších výskumov. Táto časť práce spolu s výskumnými výsledkami vlastného výskumu sú vysoko inšpirujúcim, ale aj imperatívnym zdrojom a návodom na sociálnu (ale aj edukačnú, osvetovú, organizačnú a i.) prácu s marginalizovanými komunitami.

Habilitačná práca svojím zameraním má jednoznačne vedecký charakter, prináša nové, objavné informácie, nové výsledky. Dovolím si preto povedať, že ide o kompaktnú publikáciu, z ktorej môžu mať úžitok v prvom rade odborníci z radov psychológie, sociológie, sociálnej práce a iných vied v oblasti pomáhajúcej starostlivosti o človeka pracujúci vo sfére výskumu aj v praxi.

Záverene vyjadrenie oponentky:

Na základe posúdenia habilitačnej práce, ale aj môjho poznania iných publikačných, pedagogických a projektových aktivít Mgr. Juriny Rusnákovej, PhD. konštatujem, že ide o vedecko-pedagogickú pracovníčku, ktorá je schopná viesť vedecký dialóg, akademickú argumentáciu ako aj aktívne participovať na vedeckých rozpravách vo vedeckých grémiách. Svojou habilitačnou prácou preukázala, že má potenciál vedecky a akademicky byť prínosnou vo vednom a akademickom odbore sociálna práca.

Na základe uvedeného rada odporúčam habilitačnej komisii menovanej dekanom Fakulty sociálnych vied UKF v Nitre pre habilitáciu Mgr. Juriny Rusnákovej, PhD. prijať predloženú habilitačnú prácu menovanej, s názvom **Sociálna opora a teórie sociálnych sietí v kontexte práce s obyvateľmi marginalizovaných rómskych komunít**. Súborné dielo, na obhajobu v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Otázky do diskusie: ako v texte

V Badíne, 18.2.2018

prof. PhDr. Anna Žilová, PhD.

oponentka